

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

MARIANO FERNÁNDEZ.

Aixerit, viu y dotat
de dicció clara y galana,
fou un dels bons actors cómichs
de la escena castellana.

CRÓNICA.

Dissapte ab un atent B. L. M. del Arcalde de Barcelona á la butxaca, vaig dirigir-me, corresponent a la invitació qu' en ell me feya, al gran Palau de Bellas Arts del Saló de Sant Joan. Los municipals que guardavan la porta, al ensenyarlos lo document del arcalde, van saludarme, franquejant-me 'l pas y un cop á dintre vaig trobar-me rodejat de alguns companys de premsa, de varios regidors y de alguns empleats...

Com qu' era 'l mitj dia, los treballadors de algunas brigadas que allí s' ocupan, formant rotllos per alguns recóns del espayós saló, estavan dinant, ab lo delit que dona 'l treballar. ¡Y cosa extranya! Un fort olor de cuyna, pero de cuyna de casa rica, omplia 'l espay.

—¡Dimontri!—vaig exclamar.—¡Y qué bè menjan los paletas y 'ls manobres del Ajuntament! ¿No sentiu quina olor?...

Un dels qu' estavan en 'l intríngulis va dir-me: —L' olor aquesta no es de lo 's menja, sino de lo que 's cou: y lo que 's cou no es per ells.

—¿Y donchs, per qui?

—Vaja, home, no fassa 'l Met: lo que 's cou es per nosaltres.

—¿*Gaudeamus habemus?*—vaig preguntar.

Y per tota resposta 'l mèu interlocutor va fer 'l ullet senyalant-me ab lo dit la porta entreoberta de una de las salas laterals, de una de aquellas mateixas salas que al any 1888 servian pera las instalacions de la secció retrospectiva. Per 'l obertura 's veyá un tros de taula magníficament parada...

Y 'ls treballadors menjavan asseguts á terra.

Lo contrast era prou viu, porque tot de un plegat lo mèu cervell, aficionat á reflexionar, teixís lo següent raciocini de gran oportunitat:

—Si no existís la contribució de consums, indubtablement, cada un de aquests infelissos disposaria á lo menos de dos ó tres ralets més cada dia, per fer-se millor caldo y omplir més lo porró... ¿Es just, que una part de lo que las classes obreras deixan en los *fielatos* ho invertixin los ajuntaments en tiberis més ó menos costosos, encare que 's fassan ab la excusa de obsequiar á la premsa?... ¿Es de bon veure que aquests mateixos obrers que aquí afanyan lo sèu migrat jornal, sentin 'l espatech que fan al destaparse las ampollas de Xampany qu' ells contribueixen á pagar?

Aquest raciocini va ferme perdre la gana.

Y no poguí menos de dir-me:—Decididament, aquest esmorzar no s' ha cuyt per tú.

La mèva visita al Palau de Bellas Arts, se reduhí, donchs, á examinar las obras que s' están acabant. Las duas testeras del gran Saló han sigut reduhidas considerablement; la de la banda del vestibul ab un bonich pòrtich sustentat per columnas d' ordre compost, formantse en la part superior un mirador espayós; la del enfront, ab una dobla escalinata que va á reunir sos trams davant de 'l orga... de aquella orga del senyor Amézcuá qu' encare, segóns noticias, no es pagada.

Una gran claraboya que inunda de llum zenital tot lo Saló, completa la acertada reforma que s' hi ha fet, assegurantse —no sé fins á quin punt serà cert—que las condicions acústicas del local han hagut de guanyar molt.

Las condicions de visualitat y de llum sí que

hi han guanyat indubtablement. Aixó farà que 'l exhibició de traballs escultòrichs en la próxima Exposició de Bellas Arts, lluheixi moltíssim dintre de aquell ample local, sobre tot si 's realisa 'l pensament de adornarlo ab *parterres* y grupos de plantas que dongan reals á las esculturas.

Tothom coneix las salas laterals del primer pis, que serviren pera 'l exhibició de pinturas en lo concurs universal de 1888. Totas juntas reuneixen una considerable superficie de metros quadrats de paret pera la colocació de quadros. Pintadas per un igual de un color roig fosch y aixampladas totas las claraboyas reuneixen avuy condicions inmillorables.

De manera que la Exposició de Bellas Arts, próxima á realisar-se no 's perdrá per falta de un local digne y apropiat.

Los artistas cataláns, del primer al últim, están obligats á correspondre als esforços de la ciutat de Barcelona. Per ells se fá la festa.

De altres centros d' Espanya s' está demanant siti, y sembla que molts dels notables pintors francesos que no volen anar á Berlin, encare que 'ls hi portin en cotxe, vindrán á Barcelona, donant una proba de las simpatias cada dia creixents entre 'ls dos pobles de aquí y d' enllá dels Pirineus. A tal efecte han demanat pormenors de las condicions de la Exposició y sembla que han quedat satisfets en extrém.

Ja ho saben, ja poden venir, que aquí serán bèn rebuts, com si 's trobessen en casa propia.

* *

Encare que, com he dit, no vaig tenir per convenient assistir al esmorzar, m' adhereixo en un tot á las paraulas pronunciadas pel Sr. Miquel y Badia en nom de la premsa. Aquesta *unánimement* patrocina la celebració anual de Exposicions de pinturas y esculturas y d' arts decorativas, com á medi poderós de fomentar la ilustració y la cultura del nostre poble.

Pero un' altra vegada prescindeixis de *piscolavis* que tot lo necessari pot dir-se fora de la taula.

Los goigs de una Exposició artistica no resideixen en lo paladar ni en 'l estómach.

L' arcalde va brindar... y va brindar també 'l governador Sr. Gonzalez Solessio en representació del govern á qui serveix ab tanta bravesa, sempre que se li presenta ocasió de fer jugar los garrots dels polissóns ó de disposar que s' im-provisin cargas de caballeria.

Tal vegada en aquests impetus está basada 'l afició que 'l peguissar personatje demostra al art de la pintura.

Perque ell podrà dir qu' es un gran colorista. O á lo menos un partidari decidit dels *blaus*.

Y á propòsit d' Exposicions... y de tiberis.

A Brusselas se 'n celebrará una del 15 al 31 de maig pròxim, qual titul anunciat en flamench ab las extranyas paraulas: *Teutoonstelling der Spijstafel*, vol dir *L' Exposició de la taula*.

Se tracta d' exposar tot lo que 's menja y 'ls objectes que per menjar bè serveixen.

Aparatos de calefacció y alumbrat; mobles pera menjador y cuina; bateria de cuyna; embutits; panaderia y pastisseria; confiteria y fabricació de xocolate; cerveseria; conservas alimenticias; fruyts colonials; ayguas de taula naturals y artificials; flors, fruytas y llegüms; vidrieria, porcelana y pisa; llet, mantegas y for-

matjes; manteleria; litografía, llistas y menus; material de celler; argenteria de taula; peixos, vins, licors y aixarros, etc., etc.

Jo no hi trobo á faltar més que una cosa.

Una bona secció de purgas.

P. DEL O.

PREGARIAS.

—¡Senyora Arcisa!... ¡psst!... ¡senyora Arcisa! Surti un moment á la finestra...

—¿Qué hi ha? ¿qué se li cala foch al pis?

—¿No sab lo que passa?

—¿Sobre qué?

—Sobre aixó de la pluja.

—¿Qué? ¿que ja no plourá may més, potser?

—Al contrari: plourá desseguida y en abundancia.

—¡Malu! Las plujsas espatllan molt depressa 'l calsat. Lo ditxo ja ho diu: sabatas mulladas, sabatas esbotzadas.

—¿Vol dir que hi es aquest ditxo?

—Me sembla que sí; però si no hi es, hi hauria de ser, perque es la pura veritat. En fi, bueno, siga com siga; ¿qué hi ha, donchs, respecte á aixó de la pluja?

—Ja déu haver reparat que fa molt temps que no plou.

—Si vol que li siga franca, no m' hi enfundo ab aixó; ¡com una servidora no ven parayguas ni sabatas de goma!

—Donchs los pagesos sí que se 'n havian adonat. Tant, que ja comensavan á desesperarse pensant que las cullitas se perdrian per falta d' aygua.

—¿Y que 'ls creu vosté als pagesos? ¿no sab que aquesta mena de gent sempre 's queixa? Si plou molt, la mullena 'ls malmet las plantas; si plou poch, la sequedat los ho mata tot. A n' ells los agradaria á la quienta tenir una *amófera* que anés ab un cordill. ¿Convé aygua? Estirada al cordillet y que comensi á ploure. ¿Ja n' ha caygut prou? Altra vegada má al cordill y que pari la pluja en sech...

—Naturalment que aixó seria una gran comodat. Lo mal es que 'ls núvols fan lo que 'ls dona la *regal* gana, y negan la pluja quan més se necessita, com ara está succehint.

—¿Pero no diu vosté que aviat plourá?...

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR ROSSENDO NOBAS.

ESTÁTUA DE GUELL Y FERRER

(Monument situat en la Gran-vía y Rambla de Catalunya)

—A n' aixó anava. Veyent que la sequedat tenia trassas de no acabarse may, los pagesos han recorregut al *Institut de Sant Isidro*

—¿Qu' es aixó? ¿una confraria?

—Una especie de societat de pagesos sabis, que van vestits de senyor.

—Es dir, pagesos que no llauran

—Pero fan llaurar als altres y 'ls ensenyan lo que no saben.

—¿Y aquests senyors han ensenyat als pagesos la manera de fer ploure?

—No, perque aixó no está en la má del home. Lo que han fet ha sigut recordar que quan los núvols no volen donar aygua, s' ha d' acudir á las potestats superiors.

—¿Vol dir l' Ajuntament?

—L' Institut de Sant Isidro ha demanat al bisbe que fassi fer pregarias.

—¿En quin sentit?

—En lo de demanar á la Providencia una bona pluja.

—¿Y qué ha dit lo bisbe?

—Que un dia d' aquests s' hi dedicarà un rato.

—Corrèm á amanir lo parayguas, donchs, perque de l' un moment á l' altre tenim pluja segura.

—¿Que se 'n riu?

—No, senyora: no faig sino extranyarme de que perdin lo temps fent pregarias per alcansar un ruixat més ó menos gros.

—Vaja, ja veig que vosté no hi creu.

—No es aixó, dona, no es aixó. ¿A vosté li sembla que fent rogatives plourá?

—Si 's fan bèn fetas, sí.

—Bueno; suposém que las fassin bè. ¿Qué plourá, quan plogui... si plou?

—¡Vés! Aygua.

—¿Per qué servirà aquesta aygua?

—Per fer creixer las plantas y salvar la cullita.

—Es á dir que lo que 's tracta es de salvar los blats, las faveras, las civadas...

—Sí, senyora. No sé ahont vol anar á parar.

—A una cosa molt senzilla y molt clara. Ja

que fan pregarias pera demanar á la Providencia l' aygua que ha de fer creixer tot aixó, ¿per qué no se 'n van al gra desseguida, demanantli no una pluja d' aygua, sino un xáfeh de faves, patatas, tomátechs, pésols, blat y ordi?

—¿Vol dir?

—Es clar: á la Providencia res li es impossible. Y si 'ls ha d' escoltar per donarlos aygua, potsen també 'ls escoltaria fins al extrém d' enviarlos una pluja de pans de tres lliuras y perdius escabexadas.

—No crech que Nostre Senyor se prengués la molestia d' escoltar una petició tan desguitarrada y estrambótica. Dèu vol que l' home treballi: aixó de donarli tot fet, seria criarlo gandul. Lo treball es lo nostre c'istich.

—També es un cástich la sequedat. Y si l' home se revolta contra 'ls cástichs de la Providencia, proba que no comprén la sabiduria divina. ¿Per qué no 'n plouhen de pans de crost'ns?

—Perque no 'ns déu convenir.

—Donchs igualment no plou aygua perque no 'ns convé. Créguim: Dèu no necessita que li xiulin las orellas ab pregarias. Si vol que plogui, plourá: si ha determinat deixarnos sense aygua, tant es que risquin com que rasquin, sense aygua 'ns quedarém. ¿Que 's pensa que Nostre Senyor es un concejal, que fentli un regalet ó demanantli de cert modo, deixa trepitjar las ordenansas ó adelantar una fatxada un pam més de lo rigular?

—Ja veurá, de probar no 's pert res...

—Al menos se pert lo temps. ¿Sab qué podrian fer en loch de embrancarse ab pregarias? Regar los camps ab regadoras d' aygua de la font.

—¡Ay! Se veu que vosté es de l' ala trencada... Me 'n vaig á ventar una mica 'l foch, que ja senyalañ las dotze...

—¿Per qué vol ventarlo?

—¡Ay ay! Perque s' encengui bè y l' olla bulli depressa...

—¡Qu' es tonta! ¿Sab cóm bullirá més aviat potser, sense tenir de ventar?

—¿Cóm?

—Fent una pregaria.

A. MARCH.

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR ROSENDO NOBAS.

LOS PLAHERS.
(Grupo alegórich).

SENYOR COLL Y PUJOL:

¿Pot destorbarse mitj' horeta?

Vull ensenyarli una escena que l' instruirá y hasta potsen lo farà riure.

Vingui, no hem d' anar gayre lluny. La cosa es aquí á la plassa del Angel.

Posémnos al peu de la farola. Desde aquí 's veu tot: comensi á mirar.

¿Repara aquell matxo estacionat al mitj del pas, com si aixó fos la seva estable?

No s' ha perdut, nó. ¿Veü aquell minyó que séu á la voreta de l' acera, mitj endormiscat? Es lo qui *vigila* 'l matxo.

Pero no tingui pòr. L' animal—parlo del matxo—es prudent y ben educat y no crech que tiri còssas ni s' entretingui aixafant criaturas. Podria ferho si volgués; pero lo positiu es que no ho fá.

¿Que 'm pregunta ara vosté? ¿que qué hi fa aquí aquest matxo?

Esperis; ja ho sabrá aviat, si Dèu vol.

Tingui: ara sortirá de penas.

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR
ROSSENDO NOBAS.

LO SARAU
DE LLOTJA (1)

MONÓLECH.

La escena passa en una casa de gent de bè. Mobles molt d' estar per casa. Un senyor ESTEVE, vestit lo més de guerrero possible. Entra, y al esser davant del públich, fonceja molt ràto pera treures lo casco; ho logra després de molts esforsos, y à l' últim, cansat y suat, diu:

¡Mirintme bè! Quan m' bajin bèn mirat, pensiu, si 'm coneixen, y si no 'm coneixen també, que may més, pero may més, me veurán á dintre d' aquest caixó.

¡Jo soch un home de bè! Sí, senyors, ¡de bè á carta caball! Jo he anat venut; jo he sigut un mussol. es á dir: he sigut un anyell; tot un anyell, vestit de Carlos V. Perque tal com me veuhén, jo vaig vestit de Carlos V.

Perdonin lo mèu acalorament pero considérin que porto una rabia d' época. segóns m' ha dit un pintor d' historia Vinch del ball ¡véls'hi a juil!

No es que vingui de ballar, que ni la edat ni aquest trajo m' ho permeten Vinch.... ¿qu' ho sé jo d' ahónt vinch? ¡Vinch cansat

de veure ballar als altres y que 'm fessin ballar á mí!

¡Pensiu bè que fa quatre horas que vaig tancat aquí dintre ab pany y clau! ¡Jo, pobre de mi, que may m' he fet en política, tenirme de veure vestit d' emperador!

Vostés me dirán: —Y donchs ¿per qué t' hi vestias?— ¡Y qu' ho sabia jo de lo qu' anava vestit? ¿Y que tenia obligació de saber de quin temps eran las prendas. que m' anavan en jiponant?

Jo sóch pare de familia. y una tarde, 'm vé la dona y 'm diu: —Mira, Antón, aquest any sí que tenim d' anar á Llotja.

—¿Qu' hi ha alguna novetat? ¿Que potser baixan las Franses?— ¡No, home! Tenim d' anar allí á ballar.—Cóm s' entén á ballar? Ja 'm van fer ballar ab l' Ibèrich allavoras de la baixa.— ¡No hi fa res! Aquest any ballan de nits.—Y bè. ¿qué tinch que fer?— ¡Disfressarte!— ¡Y ara, boja! pero ¿de qué?— ¡D' época!— ¿De diari?— No, papanatas: te tens de vestir com si fossim á un altre temps.— Donchs me vestiré d' istíu.

En fi, senyors. que se 'm van penjar al cuch dé l' orella, y no vaig tenir més remey que anar á trobar un pintor, pera que 'm digués de qué podia anar vestit Pujo á la vora d' un terrat; truco y 'm vé á obrir una minvona, que al véurela vaig pensar.—Antón, aquí, en lloch de vestir, se veu qu' es al revés. ¡Potser t' has errat de pi! —No, senyor. me diu ella: y tot corrent cap á dintre, va cridar: —¡Cúiti, Sr. Manelet, qu' ha arribat un comprador!

(1) Aquest notable monólech del Sr. Russinyol, sigué representat dillúns de la senmana passada en lo teatro de Novedats, pèl Sr. Goula, en la funció á benefici del senyor Fuentes.

UN ANGEL.

(Existent en lo cementiri de Barcelona).

DEL PRISION FRANCISCO ROMERO, BARCELONA

Arriba un ómnibus pèl carrer de la Princesa. S' atura davant de l' Argenteria y 'l matxo estacionat se posa en moviment.

¡Observi, observi! ¿Veú? Ara enganxan lo matxo al ómnibus, perque 'l carruatje no més porta dos animals y no podria pujar la rampa del carrer de Jaume primer.

La operació del enganxament es una mica llarga.

Mentres tant, lo carrer de la Princesa queda obstruït y cap més carruatje pòt sortirne entrarhi. L' Argenteria també s' troba embussada. Los cotxes que venen del carrer de Jaume primer han de detenirse. La plassa està farsida de carros y carretons. La gent no pot anar ni venir...

Pero, no hi ha més; han de pendre paciència. ¡Com aquest es lo lloch destinat á enganxar l' animal als ómnibus! ..

¿No es veritat qu' es distret aixó?

Aném al carrer de Fernando, ara.

Miri al davant de Sant Jaume: un matxo de centinella.

¿Qu' es aquell que ja hem vist?

No, senyor: aquest es un altre. Aquest espera 'ls ómnibus que venen de la Rambla, ab dos animals, y 'ls ajuda á guanyar la pujada del carrer de Fernando, desde aquí hasta dalt de la plassa.

La operació es igual á la qu' hem vist davant de l' Argenteria. Interrupció del trànsit públich, perill dels transeunts, bruticia al mitj del carrer...

Y tinga en compte que aixó no es provisional. Fa temps que dura y ¡lo que durará! A la empresa dels ómnibus li surt més á compte tenir aquests dos matxets aquí molestant al públich, que posar tres animals als seus carruatjes.

¿Qué me 'n diu d' aixó, Sr. Coll y Pujol?

Veji, meditiho una mica.

¿No li sembla que 'l carrer de Fernando y la plassa del Angel no son estables?

¿No opina que Barcelona no es un poblet?

¿No troba que la empresa dels ómnibus se permet massa llibertats?

MATÍAS BONAFÉ.

«Ah fillets meus!! desseguida va esser allí. Me fa seure a dalt de un trono que tenia, y jo li vaig explicar lo que 'm passava.—Molt bè 'm diu! De quin sigle vol lo trajo? —D' un sigle que no siga massa car.—Vol Lluis deu? —Lluis vint?—Posém'ho á quinze y no 'n parlém més.— Està bè, pero tindrà que treure's la barba.—No pot ser! demànim un' altra cosa; es una prenda que quasi la portem de naixensa, y perdria la serietat.—Vol dir que la teta to trencadissa?—Miri: lo dia que aficessin á n' en Pi y Margall, perdria més de mil vots en totes las eleccions. L' home casat, té de fer cara farrenya —Donchs lo vestírem de tres sigles endarrera.—Miri que sòch lliberal! —No hi fa res! També n' hi havian.—M' entrego; y con tal de fer respecte, guarneixim encare que vulga com la Patim.

«Sí que 'm va guarnir, senyors meus! Y bèn guarnit que m' ha deixat! Me fa entrega d' una lámina; me la miro, y no m' hi semblava de res. Surto, y un moment dat, me 'n vaig á casa la Pelegrina. Demano per ella, y 'm van dir que havia mort (¡pobra senyora! Déu .! haja ¡er' lo nada); pero qu' hi torni, que m' ho tindran tot á punt. Vé aquella nit y cap allí altre cop. May com allí he vist cur plir aquell precepte que diu: vestirás al despullat. ¡Quín brutit! ¡Ni á casa quant fan bugada ó cambian las estoras!

«Me posan camas de punt (¡pero aixó sí! ab calsetets per sotal), ermilla entrenzillada, mànegas infladas per dintre, y á sobre de tot me carregan aquest ferro, me despatxan ¡y 'm diuen que anava de Carlos quint! ¡De camálích d' aquells temp m' han vestit los pochos modos! Un murri, aixis que pujava al cotxe. 'm diu:—Vol que li porti, senyor? ¡Mal llamp! ¡Tant de bó que li hagués pogut fer portar!

«Vestit d' aquesta manera, fet una fiera, arribo á casa; —¡Jo no vaig al ba!!! crido: ¡jo no carrego ab aquesta requincall!—Per Déu, Antón mira que ja estém vestidat! —¡Jo també ho estich!—Mira que las noyas no las podrém casar may! Mira que ab los trajos de sempre no han tingut salida y potser probant un' altra época! Mira...!

«En fi!!! Ja ho he dit qu' era pare de familias. . y l' home, per més corassas que porti (donantse un cop de puny á la corassa) hi ha prechs qu' atravesen totes las llaunas. Me vaig enternir; per més que no fa guerrero y carrego ab mí mateix y ab tots los altres y 'ns en aném, cap á Lloja falta gent

«Quatre personas naturals, no cabiam dintre un cotxe de familiar La dona, 'm portava marinyach: las noyas anavan d' un sigle qu' hi entrava molta roba (y que 'm costará un diner) y jo, armat, que semblava que venia de la guerra de Calat.

«Arribém; truco á la porta y 'm fan deixar las espasas. ¡Aixis m' haguessin fet deixar lo traje! Doném lo Déu vos guard y entrém. Lo jovent esperava com si surtíssem de missa. ¡Quín bullit! Hi havia gent de tota classe de carnadura. De verts, de morats, de color de xocolate; molts senyors moros, y sobre tot, molta tropa. ¡No vaig coneixer á ningú! La dona, tampoch, pero 'm va dir que tot era gent coneguda. Ja es á saber; del meu carrer era l' únich qu' hi anava.

«Aixó sí, ¡saló era una cosa llubida com no he vist may cap cassino. ¡Qué llums enlayre y quín bè de Déu de verdor! Afigürinse que tot al voltant hi havia com un marge ab las taulas dels farinares, á dintre d' una verdissa; á terra, una catifa tota d' una sola pessa; domassos per las parets, ab ninots fets de punt de mitja; aranyas cap amunt, pero aranyas de lum, y á plá terreno, s' hi passejava 'l senyorío

«Jo també 'm passejava! Es á dir: se 'm passejavan! Considerin que 'l dibuixant de la casa ja anava á ferme 'l r. trato.—Per qué 'm mira aixis? vaig dirli. ¿Que no n' ha vist may de guerreros?—No massas: se n' ha perdut molt la mena —Donchs jo n' soch y pera servirlo —Pero de qué va vosté?—Que no ho veu que vaig de Carlos emperador? ¿Que no ho coneix ab la presencia? En fi: no m' inquieti que prou feyna tinch ab los neulers que carrego.

«Y tant neulers! ¡válgam Déu! ¡No dirian un home vestit aixis per ignorant que siga, si 'n pot fer de mal! ¡Eran las dugas, quan ab las espuelas m' enganxo ab lo vestit de la de casa! Segueix aquell pa de seda: jo 'm hi entranco per sobre, y 's queda la propia no més que ab lo marinyach, que semblava que anava dintre d' una pollera. ¡Está clar! se 'm desmaya; acut un regrot, la

cull, la retorna á tota pressa y la porta al quartet dels telégramas que servia de toilette. En quant á mí, vaig arrancar un suhor tant copiós, que si tingués una gástrica, 'm curava en dugas horas. ¡Pero no la tenia! (cremat) ¡y qué havia de tenir! Lo que tenia era una set que m' hauria begut tot lo safreig de las ocas.

«Y donchs per qué no bevia? pensarán. ¿Y poder? ¿Y treürem aquell bossal? ¿Que 's pensan que no hi ha més que obrir unas portas de ferro? No, senyors: no vaig poder beure ni dos quartos d' aixarop. ¡A n' f' 'm venian á veure!

«Assentat allí ahont posan los cubells, semblava un sentenciat y tenia un rotlo de gent com si ensenyessin una fiera. La veritat es, qu' entre ls ulls que 'm soñian del casco, la subor que 'm baixava de la visera y 'l rovell que 'm corria cara avall, devia fer feresa. ¡Lo rovell ray! ¡Las sibellas y 'ls elástichs que no 'm deixavan brassejar!

«De tots los del ball, jo l' Antón Pujol, per servirlos me pensava que era lo que feya més respecte. Jo, no volia dur com los demés unas cametas de seda. uns pellinguets de peluche uns sabrets; res, quatre vestidets, de firal Jo 'm pensava portar una cosa ferma: un vestit de pes, un traje de durada, es á dir: d' una época que no hi planyessin los jornals.—¡De mansol ¡se véu que m' havian disfressat!

«Ah! si visqués la Pelegrina (vaig pensar). No 't veurías en aquest ball; ella, santa cristiana, t' hauria tret d' apuros y no t' hauria encogit los sentits á dintre d' aquesta gabia

«Cansat al últim de veure menjar als altres y d' estarme allí ab las barras assentadas, me dich: totes las cosas ab mida; ¡ja n' has fet prou de broma, Antón! Aném á buscar las donas y á retiro. Pero ja ho ha dit, ¡á retiro! Nada menos que tenfan tots los valsos compromesos. ¡Tots! y n' hi havia un qu' era l' últim —Papá; que tinch de ballar ab un salvatge.—Y jo ab un conde, papá. ¡Fins la dona 'm tenia compromés un rigodón ab un Joan de Serrallonga!

«Y jo no he ballat prou encare? ¿Que vos penséu qu' hé de ser lo guerrero errante? ¿Qu' havéu cregut qu' hi tinch que fer mort y vida dintre d' aquesta lata? Vos deixo 'l cotxe y me n' vaig á peu, á treürem lo pes de sobre. ¡En Carlos quint, s' en va sol! ¡Pero qué sol ni que lluna! ¡Cal al menos duya doscents xicots al darrera. ¡Jo trotant y ells quíns crits y quín modo de rebotrem pinyols á sobre de l' armadura! —¡Es boig! (cridavan) ¡Es rabiós! ¡Aparteuos que mossega!

«Jo no hagués dut bossal! ¡Y á tot aixó la pluja que 'm queya á sobre, acabant de rovellarme! Perqué m' han dit que 'l dur parayguas, no es d' época. ¡Com si 'l mullarse fos d' época. Y luego 'l vigilant que no m' obria y no m' volia coneixer y luego... en fin, senyors, que ja no m' vull queixer més, porque 'm pendrian per un calsas. ¡Ja ho veuhèn! ¡Un dia que no las porto, se me las ha posat la dona! ¡Ab aixó, no se las vulguin treure may! ¡L' home ha de tenir lo cor obert y no ha de portar corassas! ¡Fins tinch pòr que 'l rovell se 'm tanqui á dintre!

(Trucín).
¡La donat!!! ¡Ay quín escándol!!!! Per no sentir-la, me n' vaig al llit ab lo traje.

SANTIAGO RUSSIÑOL.

CASI DOLORA.

Misatjer, bon misatjer: vos que atravesséu llauger l' espay infinit, ¿no us plau deturar vostre carrera. . ? Es que jo saber volguera, qué feu, qui sou y ahont anáu. —Jo so 'l temps que 'l temps esborro del passat, y en busca corro del previndre dels poetas. —Oh fortuna! ¿Y 'l sabéu? —Casi sí...

UNIVERSITAT DE BARCELONA.

CONFERENCIAS MÍSTICAS.

—Si; la ciencia económica política no es més que un desatino: lo més útil es dar tots los quartets per sant Tomás d' Aquino

—¿Quin es? Dihéu.
—No tenir may tres pessetas.

J. ROIG CORDOMÍ.

PRINCIPAL.

¿Han vist may, per casualitat, esmunyir-se la roda de un carro, mentres está marxant? Lo

vehicul se ajáu de costat, y es inútil que la mula tiri: ab una roda no més, un carro no marxa.

Una cosa per l' istil es lo que acaba de succehir en lo *Teatro Principal*, teatro en lo qual hi intervenian dúas empresas... ó com si digue: sem un joch de rodas. Una de aquestas rodas va topar, segóns diuhen, ab certas dificultats, com per exemple lo pago de drets als autors de las obras que 's representavan, y la ensopogada va ser tan forta, que 's despreguè del fusell. En vá la roda restant protesta, dihent que á ella li untavan cada dia 'l botó ab seu de la més cara, y que no tè cap culpa del fracás... Tot inútil: lo carro está empentenegat: un carro, ab una sola roda, ja ho havém dit, no marxa.

De manera, que la companyia que ab tant éxit representava *Los trabajadores*, á horas d' ara

està representant *Los huelguistas*, ab lletra menuda del Sr. Valero, y ab música molt solfejada del Sr. Sánchez.

LICEO.

Rodope 's defensa.

Per ahir, dijous, estava anunciat lo benefici de la simpática bailarina Sra. Rossi, que tan justa fama ha adquirit á Barcelona.

No sé si prosperará la combinació de primavera. Un dels candidats á la empresa es l' aplaudit baritono Sr. Roudil, que 's proposa, *nada menos*, que cambiar lo género del espectáculo, sustituhint l' ópera italiana per la francesa, y donant á conèixer, un parell de títuls del repertori modern.

Crech que, may siga sino per variar, es molt acceptable lo propòsit del Sr. Roudil. Tants macarróns, al últim embafan.

Y ademés, que 'ls mateixos italians ho reconeixen, quan diuen:

«Per tropo variar, natura e bella.»

CIRCO.

Continúan las representacions flamencas.

La sarsueleta *Pizpireta* es una tonteria més afegida al inmens repertori de tantas y tantas tonterias.

Dimecres, benefici de la Concha Martínez, ab l' indispensable *Chateau Margaux*, y ab lo no menos indispensable *Carmelo*, que son las dos produccions predilectas de la *cantaora*.

Monjetas ab lloillo.—¿Y per variar? —Per variar, lloillo ab monjetas.

ROMEA.

Las representacions de la *Passió* han atret al teatro del carrer del Hospital numerosa concurrencia.

L' obra obtingué una execució bastant regular.

Vaja; al últim s' ha estrenat *La gran idea*, del Sr. D. Simón Alsina y Clos.

Quan veyam que passavan senmanas y senmanas y l' obra continuava anunciandse sense representarse may, vam arribar á figurarnos que *La gran idea* era realment una cosa tan gran, que no poguent entrar á *Romea*, estaban aixamplant lo teatro á fi de que hi capigués.

Desgraciadament la pobra *Gran idea* del senyor D. Simón ha resultat una xavacanada sense interés ni argument y tan sobrada de vulgaritats com escassa de xistes.

L' autor diu que la seva pessa es *La gran idea*. No, senyor; la *gran idea* hauria sigut no escriure una tonteria de tan mal gust.

Es de suposar, piadosament pensant, que la empresa manará retirar la obra ó que, en cas contrari, únicament la deixarà representar los divendres de quaresma, que son dias de *magre*.

La execució, confiada á la Srta. Sala y senyors Capdevila, Soler y Fernández, al pèl.

TIVOLI.

Decididament, aquest teatro ahont s' havia refugiat la sarsuela de algunas dimensions, ha resolt pagar tribut exclusiu á la moda domi-

PARÍS. (nada de Joan Sala).

Escenas de Patinaje en el Jardí de Luxemburg.

nant de las produccions escritas per us dels teatros de Madrid, que traballan per horas.

Desde 'l dijous funciona al Tivoli la Srta. Julia Segovia, á qui ha aplaudit ja 'l públich de Barcelona, en l' escenari del *Gayarre*. Es una artista simpática y que no careix de qualitats recomenables.

¡Llástima que com tantas otras, que valen alguna cosa, 's dediqui á un género tan insustancial!

NOVEDATS.

Continúan las representacions de *Magdalena*. Y com que ja sobre aquest espectáculo, diguerem lo que feya al cas, nos limitém á consignar que prossegueixen las representacions... y que *no está la Magdalena para tafetanes*.

Dillúns la senyoreta Fontova, ab motiu de son benefici, tingué ocasió de experimentar las moltas simpatias que 'l públich li professa. En la representació de la comedieta *La espurna* 's distingí notablement.

CATALUNYA.

La única novedat de la senmana ha sigut l'

estreno de una *quisi-cosa* titulada *Los Belenes*, lletra de Perrin y Palacios, música del mestre Nieto.

L' obra no va agradar.

E. P. D.

Los adverteixo que aquestas inicials volen dir: «Es Pesadament Dolenta.»

**

Dijous á la tarde la societat de *Música de Cámara* organizada pèl violoncellista Sr. Mirecki 'ns féu passar una estona agradable.

Totas las pessas del programa sigueren aplaudidas ab entusiasme. La veritat es que no poden tocarse millor. Lo citat Mirecki, la pianista Maria Chavalier y 'l violinista Fernández Bordas, nou á Barcelona, qu' es una verdadera notabilitat, son tres artistas dels quals no 's podrá dir que ja poden anar sols, per la senzilla rahó de que per tot arréu ahont traballin se veurán rodejats de amichs y admiradors afanyosos de aplaudirlos.

La escullida música qu' ells interpretan, ab un ajust y un colorit admirables, constituheix un primor y un encis irresistible.

¡Llástima que no donguin cap més concert!

GAYARRE.

La temporada d' ópera económica ha comensat ab bon peu. No podía ser d' altra manera obrint la marxa la garbosa *Carmen* de Bizet.

Lo paper de protagonista estava confiat á la Fábregas, quals progressos son de dia en dia més evidents. Cantá la *particella* de una manera acabada, y en quant á la interpretació del personatge, se va desprendre de aquella especie d' enconjiment que lliga 'ls brassos dels artistas novells.

Tant lo tenor Bertran, com lo baritono Ventura, son ja coneguts en los papers de D. José y d' Escamillo, per lo qual no hi ha que dir que 's portaren com uns homes.

Lo conjunt, baix la direcció del jove n. estre Petri, sigué bastant acceptable.

**

Ab *Lucrecia Borgia* debutá la Sra. Mariani, artista de bona escola, dotada de véu plena, encare que algún tant opaca en lo registre agut. Lo tenor Sclassi, compartí ab ella 'ls aplausos del públich. La Fábregas y 'l Sr. Gil Rey sigueren també molt aplaudits.

CALVO-VICO.

Continúan las funcions dominicals. Ultimament s' ha posat lo melodrama titulat *El guardián de los muertos*. Encare que no vaig tenir ocasió de veure'l, me diuen que obtingué un éxit satisfactori.

N. N. N.

SISTEMA COCH.

Dotze metjes en consulta van cantarme las absoltas, dihentme qu' anés á pendre las ayguas de Panticosa. Després vaig aná á La Puda, á Betelú y á Ayguas-Bonas, á Zaldívar, á Ontaneda, fins á Urbernaga de Alzola: uns metjes tirantme als altres lo mateix qu' una pilota. No obstant, seguia enflaquentme, y més pansit qu' una momia, prenia quant se 'm donava per salvarme á tota costa.

Ja estava tip d' alumini, de iodoformo y creosota, de fosfat de cals, de quina, d' eucaliptol, cinoglosa, cloral, glicerina, arsénich, atropina, belladona, agárich, acónit, opi, ergotina, quitrá y goma, y altres remeys que no cito, porque no valen gran cosa. Y ab tot, seguia ionentme de manera alarmadora porque reganyava 'ls ossos y 'm foradavan la roba.

Més sech qu' un gat plé de pusses
vaig anarmen cap á fora,
sense endurmen las receptas,
lluny, ben lluny de Barcelona,
entré boscos y montanyas,
entre vinyas, rius y hortas.
De company tant sols un beco,
xicot llest y de la broma,
per servirme la minestra
á gust sempre de la boca.

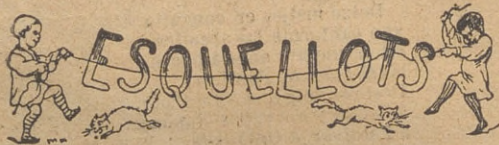
Allí sense goig ni pena,
privat de reys y de sotas,
horfe de balls y cassinos,
viudo de café y de donas,
no parlant may de política,
vestit com una marmota,
ensumant sempre ginesta,
y espigol y farigola,
següia las fonts del terme
lo mateix qu' una granota.
¡Vá venirme una ganassa
estupenda, fabulosa!
¡Menjava uns plats d' escudella
y uns farcellats de carn-d'-olla
y uns trossos de pá moreno,
que ab tot y ser la porrona
ben capassa y ben panxuda,
xerricant á estil de fora,
com si fos la canadella
no hi deixava ni una gota.

Aquell Coch que vaig endurmen
comensá desde llavoras
á ferme un platillo ab pésols,
uns talls de bou á la doba,
uns conills ab all-y-oli,
perdius ab such de taronja,
peus ab naps, badella ab peras
y mondonguillas ab sopa,
que en poch més de quinze días
he quedat fet una bota.

De la ciencia culinaria
guardaré eterna memoria;
als alambins y als gresols
los ha vensut la cassola.

¡Gloria al Coch que m' inocula
cultius de cuyna económica,
y m' ha tornat l' alegría,
y m' ha salvat la personal.
Ja pot en Koch d' Alemania
preparars' la linfa á solas,
que á la escola berlinesa
sustituirá la espanyola.

FOLLET.

Fa un temps més sech que un mosso de la Esquadra de avants de la Revolució de Setembre.

Apareixen de tant en tant grumolls de núvols, pero tot seguit unas quantas bufadas que ni se sab de hont surten, las espargeixen en un instant. Talment sembla que 'ls núvols y 'ls vents juguïn á cuch.

Y en aquests moments es quan alguns prelats de Catalunya, instigats per l' Institut Agrícola catalá de Sant Isidro, sempre propéns á las prácticas religiosas, ordenan que 's fassan rogativas *ad petendam pluviam*, com si estiguessem amensats de que fins van á quedar aixutas las pilas de l' aygua beneyta.

La sequedat fa á lo menos dos mesos que dura. Sembla, per consegüent, qu' era del cas demanar pluja un mes ó cinch senmanas endarrera,

pera convéncer als incréduls de l' eficacia real y positiva de aquesta classe de medis.

Perque ara pot succehir que l' atmósfera, després de tant llarch temps de retenirse, al millor día desboti, ab lo qual no hi ha que dir si 'ls incréduls farán notar, que quan ha plogut, es que ja no podia deixar de ploure.

Una frasse de un taberner:

—Senyors, no plou: las fonts s' estroncan... Si aixó continúa, no tindrem més remey que apujá 'l vi.

Jo no sé qui s' encarrega de discernir si la lámina publicada en un periódich ilustrat, es ó no es pornográfica.

Expresso aquest dupte perque estich verdairement escandalisat. Si, senyors, escandalisat de que una lámina, reproducció de una obra artística, molt coneguda per cert, y publicada per la *Semana Cómica*, ab lo titul de *Las dos perlas*, haja sigut objecte de una denuncia.

Si aquest criteri prospera, queda anticipadament condemnat tot un ram de las bellas arts, lo ram d' estudis al desnú.

Y fins tinch por de que al millor día siga denunciat D. Jaume y 'l cabildo ecclesiástich, per conservar en la Catedral la imatge de Santa Eularia clavada en creu, y poch menos que núa enterament.

Aixó vol dir, que pera jutjar de un modo convenient en aquesta classe d' assumptos, lo primer que 's necessita es tenir criteri.

Hi haurá láminas que representarán donas vestidas, y serán més indecents, per la malicia qu' entranyan, que qualsevol reproducció de una obra artística, representant un desnú sense la menor veladura.

Los que, per exemple, se mostran escandalisats davant de la Venus de Milo, serán dignes de llástima, perque demostrarán ó bè que incorren en lo vici de la hipocressia, ó bè que son extremadament sensibles als efectes de la pornografia, pilots de carn inflamable, més dignes de pendre dutxas fredas, que d' exercir autoritat y donar disgustos sense cóm va ni cóm costa.

Molts días consulto la secció d' espectacles del *Brusi*, y me trobo xasquejat.

Ni la funció de *Novedats*, ni la funció de *Romea* hi figuran per res. Es que tant á *Romea* com á *Novedats* s' hi representan dramas sacros, y 'l gueto de la premsa s' esparvera, y en just castich al atreviment de las indicadas empresas, fa dejunar de anuncis als seus lectors.

En cambi 'l anunci de las obras flamencas que 's posan en los demés teatros, no hi faltan un sol día.

En plena Quaresma
si al cel vols anar,
fuig dels dramas sacros
com de un gran pecat.
Y hont hi ha pantorrillas,
cant alegre y balls,
vés'hi sens reparo
que allí hi pots guanyar
molts indulgencias...
Y si 't diu:—¿Qué fas?—
qualsevol llanut,
li pots contestar...
(Puntos suspensivos,
más vale callar.)

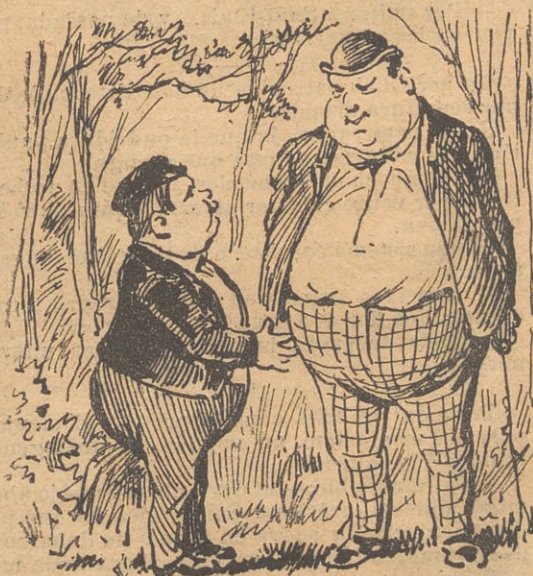
LLET NATURAL Y LLET AB TRAMPA.

Llet del camp.

Llet de ciutat.

Efectes de la llet natural.

Conseqüències de l' altra.

Y lo que 's diu de la llet, igualment s' ha d' aplicá als vins, al café, als licors, á las salsitjas y al pá.

Ara que Echegaray acaba de alcansar un éxit ruidós ab la seva comedia *Un crítico incipiente*, alguns periódichs de Madrid contan una que altra anécdota relacionada ab l' aplaudit dramaturgo.

Aquí 'n vá una que m' ha xocat. Lo dia del estreno de *O locura ó santidad*, las criadas del autor van lograr que 'ls hi cedis entrada al teatro.

Acabada la funció, 'l seu amo 'ls hi preguntá: —Qué tal, noyas, ¿qué us ha semblat? —Senyoret—li van respondre—sápiga que 'ns hem divertit en gran... Sobre tot l' últim acte 'ns

ha agradat molt... Aquell llorito 'ns ha fet partir de riure.

Echegaray de moment no las entenia; pero després vejé que per fi de festa s' havia representat la pessa *Las gracias de Gedeón*, en la qual hi pren part un lloro. Las criadas havian cregut que la pessa formava part del drama.

Lo del certámen de la bellesá, segons tots los sintomas, tira endavant.

A lo menos ja s' han publicat las bases del concurs. Las pretendents als premis han de ser do-

nas desde 14 anys complerts á 25. Filets tendres. La identificació de personalitat s' efectuará per medi de targetas fotogràficas, darrera de las quals cada interessada hi escriurá 'l seu nom de son puny y lletra. Després se farà la tria, retornantse las fotografias de las donas que no resultin admisibles. Un jurat compost de personas intel·ligents adjudicarà 'ls premis, 'ls accésits y fins los diplomas de honor.

Veures un home al davant de aquest conjunt regalat, ha de ser, per cert, molt grat...
¡Quants n' hi haurá que 's devuirán per ser membres del jurat!

«Eramos muchos y parió mi abuela», diuhen los castellans.

Y aixó mateix podran dir, més ó menos literalment traduhit lo *Centre catalá* y la *Lliga de Catalunya*.

No n' hi havia prou ab dos associacions del mateix género, que 's crea una tercera ab lo títol de *Foment catalanista*.

Succeheix ab l' arbre del catalanisme que dona escassos fruyts: pero en cambi de rebolls no 'n vulgan més.

Llegeixo:

«Un vehi del Ferrol ha sollicitat privilegi de invenció per una corriola destinada á la gimnassia á domicili. Res t' aixó de particular. Lo majestuós del cas es que son autor titula l' invent: ¡*Lo sublimet*!»

Jo no ho trobo majestuós, sino molt natural.

De lo *sublim* á lo *ridicul* no hi ha més que un pas.

Al Liceo no 's presenta licitador que s' acomodi á las condicions formuladas per la Junta de govern.

La veritat es que aquesta surt ab unas tals exigencias, qu' es poch menos que impossible que 's tornin á obrir las portas del teatro.

D' empresaris ja n' han sortit, pero sollicitant millora en las condicions... Un que proposa continuar las representacions de ópera italiana... Un altre, lo Sr. Roudil, que proposa representar óperas francesas...

Los propietaris no saben qué fer.

Es probable que ni 'l sistema francès ni 'l sistema italiá, prosperi. Prácticament, ja es sabut que al Liceo, l' únich sistema en us, es lo sistema *inglés*.

M' escriuhen lo següent, que m' ha sigut enviat per corréu interior:

«Un pobre home que 's guanyava honradament la vida venent gots y empollas de vidre pèls alrederors del Born, se vejé bruscament maltractat, dillúns de la setmana passada, per un guardia municipal, que li agafá 'l cove del vidre y s' emportá al venedor... no sé ahont.»

Per lo vist, á Barcelona no hi ha lladres, timadors ni gent dolenta, que 'ls agents de l' autoritat, per justificar que guanyan lo sou de una manera ó altre, han de inquietar als industrials que aspiran á camparse la vida treballant honradament.

S' ha inaugurat un notable establiment en lo local que ocupava l' antich *Café de las delicias*, ab lo títol de *Au lion d' or*.

En lo próxim número 'n parlarém ab més extensió.

S' están fent preparatius pera celebrar lo tercer centenari de la mort de Sant Lluís Gonzaga.

Lo bisbe de Vich recordant que Sant Lluís estigué á Barcelona al servey de la prímpcesa Maria, filla del emperador Carlos V y que l' acompanyá en sa visita á Montserrat, ha prés la iniciativa de una pelegrinació al monestir á la qual serán convidadas totas las associacions de Lluísos de Espanya.

La primavera s' acosta,
lo vert comensa á sortir,
los pelegrins s' impacientan...
¡A pastorar, pelegrins!

Diálech entre un Lluís y una Hija de Maria.

—Digasme, Lluiset: Sant Lluís Gonzaga ¿per qué hi anava en companyia de la prímpcesa Maria? ¿Qué li feya?

—Hi anava de patje y li aguantava 'l róssech.

—¡Qué devia ser bonich!

—¡Oh! molt. Mira, si vols, quan farém la pelegrinació á Montserrat jo també te l' aguantaré á tú... Es precis imitar al Sant. ¿T' hi conformas?

—Ab molt gust... sent per imitar á Sant Lluís no hi tinch cap inconvenient.

Lo Lluís apart:

—(Per imitar á Sant Lluís... y de passada, per veure't las pantorrillas.)

Un periódich patrocina un nou sistema de donar sepultura als morts.

Res d' enterrarlos, ja que la pudridura paulatina dels cadáveres es cosa que repugna.

Res tampoch de cremarlos, ja que no tothom t' eor per veure calsinar als sers á qui més volia y estimava.

Lo nou sistema consisteix en tirar los cadáveres á mar.

Si 'ls peixos poguessen parlar, treurían tots ells lo cap á flor d' aygua y exclamarían:

—Queda acceptada la nova idea per unanimitat.

¡Pero qu' es trist considerar que al menjar peix nos menjariam, tal vegada, las unas generacions á las otras!

—No, impossible:—'m deya un amich—jo abomino aquesta práctica. Sòls l' idea de que podria menjarme la sogra en forma de llobarro ó de tunyina, m' horripila... ¡La sogra nada menos, jo que may l' he poguda tragar!

A la companyia Arrendataria no li vá pas massa bè 'l negoci del tabaco, ó á lo menos sempre somica, sempre plora, sempre diu que hi pertant ó quant.

Donchs als fumadors encare 'ns va pitjor. Trobar en los estanchs un puro de génit es poch menos que impossible. Son uns cigarros los que venen, que per més impropieris que se 'ls dirigeixin no 's volen cremar.

Ara bè, sembla que l' Arrendataria intenta demanar la rescisió del contracte.

Y com que quan un inquilino se 'n va, no hi ha medi de ferlo quedar al pis á la forsa, si l' Arrendataria s' hi empenya 'l contracte quedarà rescindit.

DESESPERACIÓ PORCUNA.

—¡Cóm! ¿hasta 'l 30 d' abril han allargat la matansa?
 ¡No 'ns podrém pas escapar!
 ¡amich mèu, no hi ha esperansa!

Y llavors ¿qué fá 'l govern? ¿Tornarse á posar á fabricant de tabacos, unint una nova molestia á las moltíssimas que ja 'ns causa?

No: lo millor, lo més útil, fins estich per dir lo més beneficiós per ell seria 'l desestanch.

A lo menos si no recullis tants diners, tampoch reculliria tantas malediccions com ara se li degeixen.

Continúan los envíos de objectes, alguns d'ells notables, destinats á la Tómbola que á benefici de la familia Fontova está organisant lo Centre Catalá.

Creyém que tots los admiradors del malaguanyat artista s' apressurarán á pagar aquest contingent de gratitut á la seva memoria.

L' admissió de objectes termina 'l dia 15 del corrent.

No havent sigut possible la fundació del dispensari pera noys malalts qu' en sa conferencia del Ateneo creya próxim á inaugurarse, lo conegut facultatiu D. Joan Coll y Bofill ha organitzat en son gabinet particular (Sant Pau, 6) una consulta pública y diaria (de 2 á 3 tarde) especial pera noys pobres ab entrega gratuhita de alguns medicaments, per ara acompanyats de la seva fórmula.

Nos fem un dever en donar compte de aquest acte de desprendiment qu' ell mateix se fa l' elogi.

Decididament al catedràtich d' Economía Política de la Universitat se li ha de fer la corona de capellá. Ja no 's contenta ab recomenar lo dejuni als seus alumnos, sino que ademés los compromet á contribuir metálicament á costejar festas religiosas dedicadas á Sant Tomás.

Naturalment qu' ell no diu que al alumno que no hi contribuheixi li donará carabassa; pero no son poch los que pera evitarse una carabassa afluixan la mosca.

Jo no sè que l' Economía política tinga res que veure ab aquestas expansions neo-católicas; al contrari. Lo principi de la divisió del treball implica que las cosas de la iglesia s' arreglin á la iglesia y á la cátedra las cosas de la cátedra.

Pero hi ha catedràtichs y catedràtichs, aixis com també hi ha pous y pous.

Pous de ciencia y pous morts.

Un botiguer dona lliçons de moral al seu fill.

—Fill mèu, ten sempre per principi: «l' honradés avants que tot». ¿Vols un exemple de lo que m' ha passat á mi mateix perque puga servirte de modelo? Escolta. Fará cosa de un més vingué á fer una compra un parroquiá en los moments en que 'm trobava sol á la botiga, perque 'l mèu socio havia sortit. Al anarse'n vaig observar que li havia caygut de la cartera un bitllet de 500 pessetas. Ja veus. Estich segur que la majoria se l' haurian quedat ¿no es cert?

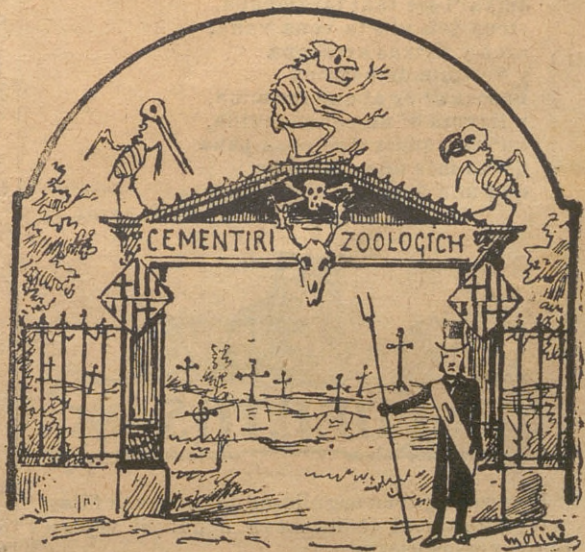
—¿Y vosté no?

—No, fill mèu: vaig esperar que tornés lo socio: vaig explicarli lo que acabava de passar... y llavors varem partirse'l... ¡La moral avants que tot, fill mèu!

Á CUPIDO.

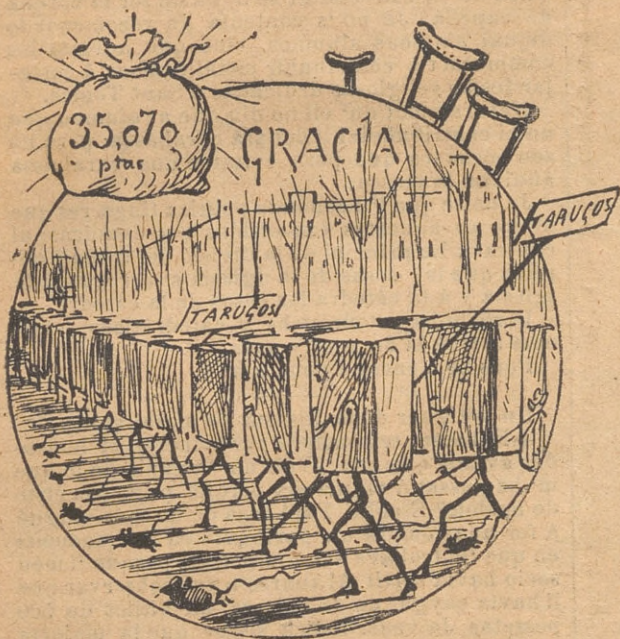
¿Ahónt vas amor tant tronat per aquest mon malehit?

DEDICAT ALS SRS. CALVELL Y RENU, CONCEJALS INSPECTORS DEL PARCH.

Ja que aquí las bestioletas ten n tan trágich final, ¡lassinlahi un cementiri per enterrarlas com eal!

¡TARUGOS, CAP Á GRACIA!

Los vehíns del carrer de Bonavista
están ben arreglats.
¡Qué se 'n farán de tips d' anar de nassos
en días d' humitats!

¿Vas en busca de partit
per no estarte aixís parat?
¿No veus, dèu, que vas errat
com anarhi més no 's pot?
Deixa 'l ser tant bon xicot,
que seguint lo curs aquet,
prou te trobarás, pobret,
que tindrás de plegá en tot.

Creume á mi, y sens perdre estona
deixa 'l ser tant tarambana,
treus dels ulls ta vena vana,
arch y fletxas arracona
y vestinte de persona
buscas d' or abundant mina,
y llavors d' un cop maquina,
qu' en aquest mon poca pena
fletxa més una cinquena
que una fletxa d' acer fina.

V. TARRIDA.

Entre dos papás orgullosos de las sèvas fillas:
—¡Quín talent tè la mèva nena! ¡Si vejesses
quins versos escriu!
—Donchs, noy, ja t' asseguro desd' ara que la
mèva, com á talent la guanya.
—Y aixó, ¿qué fá?
—No escriure'n.

Pochs moments avants de comensar la
primera representació de una obra dra-
mática, un amich del autor, que s' inte-
ressa molt per ell, li diu:

—¿Qué tens pòr?

—Moltíssima.

—¿De manera que no vindrás á la
platea á veure qué tal reb lo públich la
tèva obra?

—No m' hi atreveixo. Tinch pensat no
moure'm d' entre bastidors.

—Fas molt bè. Además que jo ja seré
allá, y aniré observant, y cregas qu' en-
care no comensi á veure que 'l carro va
pèl pedregal, t' ho advertiré, fent un
xiulet.

¡Quina diferencia de caràcters entre
la Tuyetas y en Sebastiá! Ella es un àn-
gel de bondat, de paciència y de resig-
nació; ell un verdader salvatje, tant que
quan está de mal-humor hasta li pega.

Un dia d' istiu las hi mesurava, suant
com un carreter.

Ella vá dirli ab molta dulsura:

—Vaja, Sebastiá, reposa una mica,
¿que no veus que 't fatigas massa?

Entre amigas:

Una senyoreta molt lletja diu á una
sèva amiga, qu' es per cert guapíssima:

—Mira en Lluiset. Tota la nit que se m' está
menjant ab los ulls.

Y la guapa li diu:

—¡Y quina digestió se li espera! ¡Pobret!...

Lo metje visita á un jove molt aficionat á esti-
rar l' orella al gat, y que 's troba malalt, dihentli
després de auscultarlo:

—¿Y las nits, qué tal, son bonas?

Lo jove, que no pensa més que ab las cartas,
respón:

—Hi ha de tot: en unas guanyo mil ó mil cinch
centas pessetas, pero en otras surto més pelat
que una rata.

En una visita de dol, una senyora parla ab veu
baixa ab un' altra, y li diu:

—Escolti ¿no era neboda del difunt, vòsté?

—Sí, senyora.

—¿Y no llensa per ell una llágrima siquiera?

—¡Qué vol que li diga! Prou ploraria, pero ..

—Pero... ¿qué?

—M' hi deixat á casa 'l mocador de puntas.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—Ca-pi-ta-ni-a.
2. Id. 2.ª—Pi-lar.
3. ANAGRAMA.—Mari-Armi-Raim-Rima-Mira.
4. MUDANSA.—Panxo-Ranxo-Ganxo.
5. TRENCA-CLOSCAS.—El músico de la murga.
6. GEROGLÍFICH.—Sant Aleix sota l' escala.

LÓPEZ

EDITOR

Barcelona.

ANUNCIS

LÓPEZ

EDITOR

Barcelona.

Miguel Moya.—Conflicto entre los poderes del Estado.	1 tomo en 8.º	Ptas. 3.50
Id. Id.—Oradores políticos.	1 » »	» 5
Teodoro Baró.—Cuentos y novelas.	1 » »	» 2
Catalina Macpherson.—Los zapatitos encarnados.	2 » »	» 3
Perpetuo Ponlevi.—Fernando. Novela española.	1 » »	» 3
López Guijarro.—Tierra y cielo.	1 » »	» 3
J. Sánchez de Neira.—Los toreros de antaño y los de ogaño.	1 » »	» 2.50
Erskine May.—Historia Constitucional de Inglaterra, desde el advenimiento de Jorge III.	4 » »	» 12
Ricardo Muñiz.—Apuntes históricos sobre la revolución de 1868. Tomo 1.º	3 » »	» 6
Cuentos de Schmid, nueva edición ilustrada.	3 » »	» 6
Madama de Beaumont.—Almacén de los niños.	2 » »	» 4
J. Ortega Munilla.—Panza-Al-Trote.	1 » »	» 2
Miguel Sánchez Pesquera.—Primeras poesías.	1 » »	» 3
López de la Vega.—La Higiene del hogar.	1 » »	» 2

M. FIGUEROLA Y ALDRUFEU

SERVEY DE PLATA

COMEDIA EN DOS ACTES

premiada en los Jochs Florals de la primera festa de Maig de 1888

Preu 1 pesseta.

A. VITÚ

PARIS

Van publicados 9 cuadernos a una peseta uno.

ANTON MIRABENT Y MODEST MESTRES

ILLUNA DE MEL!

COMEDIA EN UN ACTE Y EN VERS

Preu UNA PESSETA.

Está per sortir la nova obra de C. GUMÁ

UN VIATJE DE NUVIS

ILUSTRAT PEL REPUTAT DIBUIXANT M. MOLINÉ.

J. Puig Pérez.—Fisiología del alma.	1 tomo.	Ptas. 2.50
J. Ramón Melida.—El demonio con faldas.	1 »	» 1
González Serrano.—La sociología científica.	1 »	» 2
Francisco Pi y Arsuaga.—Echegaray, Sallés y Cano.	1 »	» 2.50
J. M. López y López.—Ensayos literarios.	1 »	» 2
G. P. y V.—El hombre y la naturaleza.	1 »	» 2
Enrique Muñiz.—El catolicismo y la democracia.	1 »	» 2
Eduardo Gómez.—La balija rota.	1 »	» 4
Francisco de Urrestarazu.—El noventa y tres.	1 »	» 2
G. Alberola.—Piscobabis.	1 »	» 3
Cristóbal Litrán.—Victoria.	1 »	» 2
Pedro Sales.—Juana de Mercœur.	1 »	» 2.50
Fusebio Roldán y López.—Las mujeres ya votan y son superiores al hombre.	1 »	» 2
M. García Rey.—Clarín y sus folletos.	1 »	» 1
J. B. Perales.—El Antecristo se acerca.	1 »	» 1
E. García Alemán.—La herencia del diablo.	1 »	» 1
M. Curros Enríquez.—Aires d'a Miña Terra. (Juicio crítico).	1 »	» 2.50
Octavio Cuartero.—Polos opuestos.	1 »	» 3

R. D. PERÉS

CANTOS MODERNOS

ILUSTRADOS POR

APELES MESTRES

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

MATRIMONIO

ADULTERIO Y DIVORCIO

2 tomos en 8.º, Ptas. 5.

TRATA DE BLANCAS

POR EUGENIO ANTONIO FLORES

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responem de extravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS.

I.

Amada *Hu-dos-terça*: lo que jo pateixo fins sembla impossible; q' an no ets á ma vora no sentint job penal ta veu seductora sense dar-me'n compte, molt prest m' aflaqueixo.

No veig altra cosa que ta rica imatge, miri jo allá ahont miri, que aixó poch importa: ma *quart-dos-primera hu* tú sempre 'm porta y dins ma memoria te fa pendre estatje.

Alguna *hu-tercera* tenir-ne voldria per travessa 'ls ayres igual que au lleugera, arribar, besarte, nineta encisera y estar en tos brassos tant temps com podria.

Tres vida, ¡qué curta! si així entre tos brassos podia jo estarme, ¡quin goig! ¡quina ditxal dos tota ma vida ne daría mitja per quatre besadas, per sols dos abraços.

La *Tot*, ta cosina, m' ha dit d' advertirte que 't vol vení á veure diumenje sens falta,

HIGH LIFE.

(UNA CARTETA PÉL GALÁN.)

«Sent lo *Principal* tancat, «cada vespre aném al Pi: «vina allá á las vuyt y mitja «y 'ns veurém.—Téva: *Lili*.»

tè *quart-quint* y vuelta, no está pas malalta, de modo, qu' es fácil. Res més tinch per dirte.

AMADEO.

II.

Tè una minyona que *total* es una *una-duas* y una *una-quarta* com la *dos-tres*.

SALA Y PRECIÓS.

ENDAVINALLA.

Tinch canas sens ser molt llarch, sense tró no fora res y per més que á molts los pesi soch l' alivio dels tenders.

J. ABRIL VIRGILI.

ANAGRAMA.

En Pep deya á la María:

—«Son tos llabis dos *total* que ab delicia 'ls besaría.» Y en *Tot* que llavors venia, promés d' ella, ab gelosia va dir á en Pep:—¡Animal!

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ.

TRENCA CLOSCAS.

L. BLAS CUSEL.

BERGA.

Combinar aquestas lletras de modo que dongan lo nom de una nació y de la seva capital.

A. C. Y BARRETINA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 5.—Vocal. ✓
 1 2.—Part del cos humá. MA
 3 2 5.—Carrer de Barcelona. NAV
 5 3 4 2.—Moneda. UNIA
 8 4 5 3 2.—Poble de Andalusia. OSUNA
 7 6 7 5 2 3.—Carrer de Barcelona (Hostafranchs). TETUAN
 1 6 4 4 2 3 2.—En las fragatas. MELBANA
 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
 2 3 7 8 3 6 7 — » » » en diminutiu. ANTONET
 1 2 4 3 8 5.—Poble de Catalunya. MANSUV
 1 2 3 4 8.—Carrer de Barcelona. MANSO
 2 4 6 4.— » » » ABES
 4 6 5.—Edifici públich. SEV
 7 6.—Planta. TE
 1.—Consonant. M
 2 1.—Instrument d' una barca. AM
 4 8 4.—Poble d' Aragón. SOS
 6 3 3 2.—Carrer de Barcelona. ENNA
 4 6 3 2 7.—Palacio de Madrit. SENKAT
 1 2 3 7 5 2.—Ciutat d' Italia. MANTUA
 7 8 1 2 4 6 7.—Nom d' home en diminutiu. TOMA SET JAPET DE L' ORGA.

CONVERSA.

En una botillería.

—Buenas, Ramón: ¿tè ví de onze quartos, pero que siga hó?

—Sí, senyor, y bèn hó. Miri, l' altre día vaig enviarne doscentas pipas al punt que vosté ha anomenat.

V. SELLARÉS.

GEROGLIFICH.

:: + 1890

1891

++

0 0 0

I + D

II

P. LUY Y P. LAT.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 22.